

Myathropa florea mannetje.

Taxonomie en determinatie

Determinatie is mogelijk met alle gangbare determinatiewerken.

Verspreiding

Palearctisch genus met drie soorten. Een soort is beperkt tot Madeira, een andere komt voor in Centraal-Azië. Op het vasteland van Europa komt alleen *M. florea* voor.

Ecologie

De larven leven in vochtige tot natte boomholten en rottende wortels van bomen (ROTHERAY 1993).

Myathropa florea Doodskopzweefvlieg

WVS

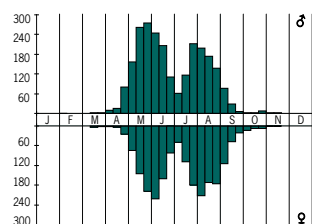
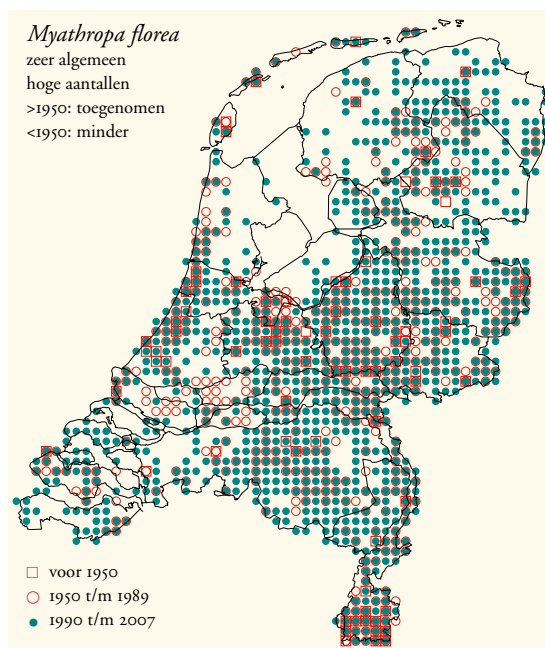
Grote, vrij bolle zweefvlieg met gele vlekken op achterlijf en opvallende witgele doodshoofdtekening van korte beharing op borststukrug. Lengte 10-14 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van West-Europa en Noord-Afrika tot in Centraal-Azië en Oost-Siberië. In heel Europa algemeen, behalve in noordelijk Scandinavië.

In Nederland zeer algemeen in Zuid-Limburg, het binnenland en de duinen, minder in het kustgebied.

Een tot twee generaties per jaar. De schaarse vroege en late waarnemingen duiden niet op extra generaties maar op een grote variatie in ontwikkelingstijd van de larven. Vermoedelijk ontwikkelen niet alle nakomelingen van de voorjaarsvliegen zich in hetzelfde jaar tot imago, maar verpoppen sommige pas het volgende voorjaar.

Myathropa florea

Ecologie

Uiteenlopende biotopen, zolang er maar enige beschutting in de buurt is. De aantallen zijn hoog in bossen, bosranden, parken en tuinen.

Beide seksen bezoeken veel bloemen en vliegen ook ver

van geschikte voortplantingsplaatsen. Mannetjes bezetten territoria in bosranden en op zonbeschenen plekken in loofbossen. Ze zitten veelvuldig maar kortstondig op bladeren in de zon. Alle insecten die in de buurt komen worden direct verjaagd, waarna ze weer naar hun plekje terugkeren. Ze patrouilleren ook rusteloos en luid zoemend langs de bosrand of zweven op een tot enkele meters hoogte. Er zijn nooit meer dan enkele individuen tegelijkertijd aanwezig. Zodra een mannetje wordt weggevangen, wordt zijn plaats ingenomen door een ander. Bij onderzoek werden op één locatie maar liefst acht mannetjes in tien minuten weggevangen. Na een uur stond de teller op zeven-tien (ACHTERKAMP 2000).

De larve leeft in natte houtmoolm en tussen rottende bladeren. Hij wordt veelal gevonden in rotingsholten en met water gevulde takoksels, maar ook in rottende wortels en sapstromen van loof- en naaldbomen (ROTHERAY 1993) of in koeienmest (VAN DER GOOT 1989). In de met rottend blad gevulde plasjes tussen de wortels van beuken zijn vaak vele larven te vinden (zie hoofdstuk 4 fig. 18). Deze soort wordt ook massaal aangetroffen in met zaagsel gevulde petflessen bedoeld om houtbewonende zweefvliegen te lokken (pers. med. J van Steenis en B. Wakkie).

De winter wordt als larve doorgebracht. Eieren die vroeg in het jaar of in voedselrijk substraat gelegd zijn, kunnen zich hetzelfde jaar nog tot vlieg ontwikkelen (pers. obs. J. van Steenis). De meeste larven zullen het echter pas na de winter tot imago brengen.

Poppen zijn gevonden vlak boven de waterspiegel, zowel in het rottende hout als vrij hangend in de rotingsholte (HARTLEY 1961).

Summary – Very common. Less common before 1950, increased since. Various habitats with shelter from shrubs or trees, most numerous in forests, parks and gardens.

Myolepta Myolepta's

MR

Middelgrote, kortbehaarde zweefvliegen (8-12 mm), vaak met uitgebreide oranje achterlijfstekening, soms geheel zwart. De vleugelvoorrand is halverwege donker gevlekt. Kenmerkend zijn vleugelcel 2, waarvan de tophoek tegen de vleugelrand ligt, en de enigszins gezwollen voor- en mid-

dendijen met doorns aan de onderzijde. Mannetjes hebben een middenknobbel op het gezicht, vrouwtjes niet.

Taxonomie en determinatie

Determinatie van de Nederlandse soorten is geen probleem met de gangbare determinatiewerken. De overige West-Palearctische soorten kunnen met Reemer et al. (2005) worden gedetermineerd.

Verspreiding

Holarctisch, afrotropisch, oriëntaals en neotropisch genus. Er zijn 41 soorten bekend, waarvan er vijftien in het palearctische gebied en zes in Europa voorkomen (REEMER ET AL. 2005). Uit Nederland zijn twee soorten bekend. *Myolepta potens* (Harris, 1780) zou, gezien zijn Europese verspreiding, ooit in Nederland kunnen opduiken.

Ecologie

De vliegen bezoeken bloemen, de larven leven in natte rottingsholten.

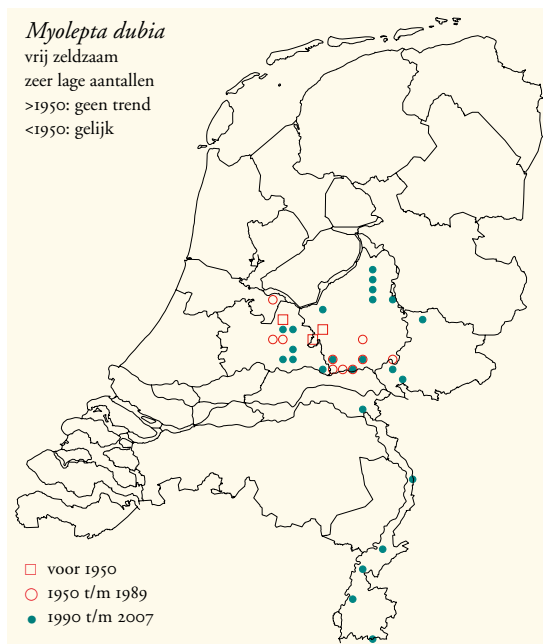
Myolepta dubia Gele myolepta

MR

Middelgrote *Myolepta*. Beide seksen met donkere vlek halverwege vleugelvoorrand. Mannetje slank, rugplaatjes 2-3 met grote oranje zijvlekken en smalle zwarte middenstreep. Vrouwtje met korter en breder achterlijf en alleen oranje vlekken op rugplaatje 2. Lengte 8-11 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van West-Europa tot in Europees-Rusland, maar de oostelijke areaalbegrenzing is onduidelijk, vanwege de recente beschrijving van sterk gelijkende soorten in Zuidwest-Azië (REEMER ET AL. 2005). In Europa van Zuid-Engeland en Zuid-Scandinavië tot aan de Middellandse Zee. In ons land vrij zeldzaam. Vooral gevonden op de Gelderse en Utrechtse zandgronden en in Limburg.

Per jaar is er een aaneengesloten vliegperiode met één piek. Desondanks kan niet van een generatie per jaar worden gesproken, omdat de larvale ontwikkeling meer dan een jaar kan duren.

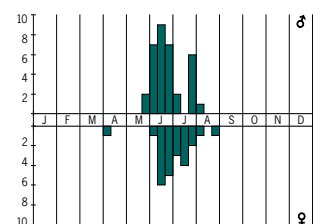
Ecologie

Open goed ontwikkelde loofbossen met grote oude loofbomen. *Myolepta dubia* is vooral te vinden langs de bosrand en op open plekken, maar incidenteel tot honderden meters ver van bossen, zoals op een kortgemaakte dijk in het IJsseldal (pers. obs. W. van Steenis).

Bloembezoek vindt vooral plaats op gele en witte bloemen, zoals composieten, gewone berenklauw en zevenblad. Zweefgedrag van mannetjes is niet bekend. Vrouwtjes inspecteren soms langzaam vliegend de ingang van boomholten en andere potentieel geschikte plekken om eitjes te leggen.

De larve ontwikkelt zich in natte rottingsholten in loofbomen, zoals beuk, eik, esdoorn en populier (BECHER 1882, DUŠEK & LÁSKA 1960, HARTLEY 1961). In Nederland zijn begin april 2003 en 2005 larven gevonden in holten in beuken in respectievelijk Amersfoort en Soest. Beide keren werden ze samen gevonden met larven van *Mallota spec.* (pers. obs. J. van

Myolepta dubia vrouwtje op schermbloem.

Myolepta dubia

Steenis). Mogelijk duurt de larvale ontwikkeling langer dan een jaar (REEMER ET AL. 2005). De winter wordt als larve doorgebracht. Het popstadium duurt circa zeventien dagen (pers. obs. C. Dussaix).

Summary – Scarce. No apparent trends. Open, well-developed deciduous forests with old trees. Occasionally found in open habitats far from forests. Larvae were found twice in rot-holes in beeches, in company of larvae of *Mallota* sp.

Myolepta vara Zwarte myolepta

MR

Middelgrote, geheel zwarte *Myolepta* met korte geelbruine beharing op enigszins dof borststuk en glimmend achterlijf. Lengte 9-12 mm.

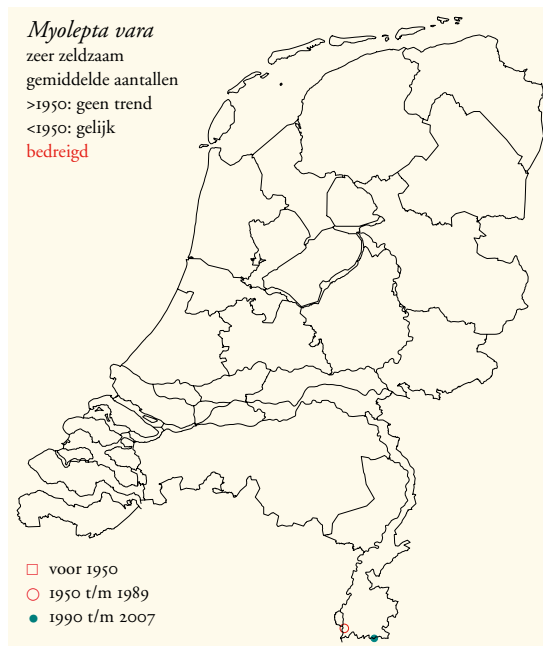
Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van West-Europa tot in Azerbeidzjan. In Europa bekend van Noord-Duitsland tot Noord-Spanje, Mid-den-Italië en de Balkan (REEMER ET AL. 2005).

In ons land slechts twee keer gevonden, beide in Zuid-Limburg: een mannetje in het Savelsbos op 2 mei 1966 en twee vrouwtjes bij Vijlen op 9 mei 1998 (LANKREIJER 1999). Elders in Europa gevonden van half april tot eind juni.

Neoascia vrouwtje
(*N. obliqua* of *N. podagrica*).

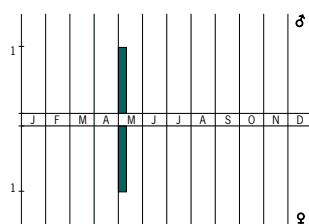

Ecologie

Open plekken in goed ontwikkelde loofbossen met grote oude bomen zoals eiken.

Een van de Nederlandse vrouwtjes is op asfalt gevangen, het andere vrouwtje zat op een blad van lijsterbes (LANKREIJER 1999). De vliegen zitten vaak laag en onopvallend op zonnige plekjes in een verder schaduwrijke omgeving, zoals in bossen op kale grond, boomstronken en lage bladeren (SPEIGHT 2000A).

De larve is gevonden in nat rottend materiaal onder in een holte in een afgezaagde eikenstomp. Het popstadium duurt circa achttien dagen (DUSSAIX 1997).

Myolepta vara

Summary – Very rare, only two records (1966 and 1998). No apparent trends. Threatened. Open areas in well-developed deciduous forests with old trees. A female was found sitting on an asphalt road, another female on flowers of *Sorbus aucuparia*.

Neoascia Korsetzweefvliegen

MR

Zeer kleine tot kleine slanke zweefvliegen (3-6 mm) met ingesnoerd knotsvormig achterlijf, vooral bij vrouwtjes. Kenmerkend zijn het ontbreken van een middenknobbel op het gezicht, de vooruit gestoken mondrand en de randaders in de vleugel die een rechte hoek vormen met de lengteaders. Met dit laatste kenmerk onderscheidt het genus zich van *Sphegina*. De ogen van het mannetje raken elkaar niet.

Taxonomie en determinatie

De naamgeving van de Europese soorten is opgehelderd door Thompson (1981b). De Noordwest-Europese soorten kunnen op naam worden gebracht met Barkemeyer & Claussen (1986). De tot nu toe bekende larven kunnen op naam worden gebracht met Maibach & Goeldlin de Tiefenau (1993).

Verspreiding

Er zijn vijftientig soorten in het Holarctische gebied en twee oriëntaalse soorten (REEMER & HIPPA 2005). In de palearctis komen twintig soorten voor, in Europa tien, in Nederland acht (CLAUSSEN & HAYAT 1997A, HAUSER & KASSEBEER 1998, KASSEBEER 2002, PECK 1988).

Ecologie

De imago's vliegen laag door de vegetatie en bezoeken diverse bloemen, meestal in vochtige omgeving. De larven leven van bacteriën in rottend plantaardig materiaal, bijvoorbeeld langs oevers maar ook in mest- en composthopen. Voor zover bekend overwinteren alle soorten als volgroeide larve (MAIBACH & GOELDIN DE TIEFENAU 1993, ROTHERAY 1993).

Neoascia annexa Breedband-korsetzweefvlieg

MR

Vrij grote, slanke *Neoascia* met weinig uitstekende mondrand, geheel heldere vleugels en twee lichte banden op achterlijf die niet of nauwelijks versmallen bij de zijnaad. Lengte 4-6 mm.